basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2016

MEMORANDUM

WES-KAAP

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 15 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: LEESBEGRIP

NASIEN VAN DIE LEESBEGRIP:

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/ EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae word geen punte toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	"multisportbyeenkoms" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie)*	1	2
1.2	internasionale	1	3
1.3	• 31 (keer) • Een en dertig (keer) (Enige EEN)	1	1
1.4	• atletiek • swem • skerm • gimnastiek (Enige EEN)	1	1
1.5	Skaak was nog nooit deel van die Spele nie. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1	3
1.6	• 4 (afdelings) • Vier (afdelings) (Enige EEN)	1	1
1.7	Sewes-(rugby) ✓ en gholf ✓	2	1
1.8	• Dit is moeilik om wintersportsoorte/ski/yshokkie in die somer te beoefen. • Vir ski/yshokkie (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1	3
1.9	(In) Rome *(Aanvaar indien hele sin aangebied word)*	1	1
1.10	(Aan die) marathon *(Aanvaar nie hardloop of atletiek nie)*	1	2
1.11	• Gewone mense sal besef dat gestremdes ook sukses kan behaal/uitblink/goed doen (as hulle hard werk/oefen). • Gewone mense kan sien dat gestremde mense ook persone is met gevoelens en drome. • Gewone mense kan besef dat gestremdes nie bejammer wil word nie. • Gewone mense kan besef dat gestremdes ook talente het/ook kan deelneem. • Gewone mense kan die gestremdes respekteer. • Gewone mense kan sien en leer hoe gestremdes dinge doen. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4

1.12	• Dit is nie regverdig dat jong atlete teen volwasse atlete deelneem nie/dis net regverdig. • Jong atlete het nie dieselfde ervaring as volwasse atlete nie. • Jong atlete is nie so sterk soos volwasse atlete nie. • Jong atlete kan nie die druk van kompetisie so goed soos volwasse atlete hanteer nie. • Om jong atlete aan te moedig om hard te werk aan hulle talent/voor te berei vir die Olimpiese Spele. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
1.13	• (Die Olimpiese Spele) word elke 4 jaar gehou. • (Die Olimpiese Spele) word elke vier jaar gehou. (Enige EEN)	1	2
1.14	• B • dit kos baie geld om die Spele aan te bied. • B dit kos baie geld om die Spele aan te bied. (Enige EEN)	1	3
1.15	eenheid	1	3
1.16	Al die lande wat deelneem, het ten minste een van hierdie **kleure** in hul eie vlae. *(Geen punt indien kleure verkeerd gespel word nie)* (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1	1
1.17.1 1.17.2	Engels en Frans • Die meeste toeskouers gaan uit daardie land kom/die meeste mense verstaan dit/sodat almal kan verstaan. • Dit toon respek teenoor die mense van die land waar die Spele gehou word. • Ander kan iets van die land leer/die taal hoor. • Dit maak die organisasie van die Olimpiese Spele makliker. • Dit maak kommunikasie makliker. • Die land reël die Olimpiese Spele. • Dit laat die mense van die land tuis/trots voel. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	2 1	1 4
1.18	"skouspelagtige"/"skouspelagtig" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie)*	1	2
1.19	• B • goue • B goue (Enige EEN)	1	2

1.20	• Die deelnemers probeer vinniger hardloop, hoër spring en sterker wees/dit motiveer die deelnemer. • Elke deelnemer probeer wen/(beter as die ander) presteer. • Dit dui op die aktiwiteite/sportsoorte by die Olimpiese Spele. • Dis 'n opsomming van die doel van die Olimpiese Spele. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
1.21	• Nie almal kan altyd wen nie. • Deelname aan sport is goed vir mense se gesondheid. • Dit bevorder goeie spangees/sportmanskap. • Dis 'n prestasie/eer om te kwalifiseer/deel te neem. • Dis 'n goeie/verrykende ervaring. • Atlete geniet dit om deel te neem, al wen hulle nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	5
	SUBTOTAAL:	**24**	

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.22	• "Apple" • "Google" • "Microsoft" • "amazon.com" • "IBM" (Enige EEN) *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie)*	1	3
1.23	inkopie-bedryf	1	3
1.24	• (Met) 4 (%) • (Met) vier (%)/(persent) (Enige EEN)	1	3
1.25	Toyota	1	3
1.26	• D • hoe die produkte se waarde van 2014 na 2015 verander het. • D hoe die produkte se waarde van 2014 na 2015 verander het. (Enige EEN)	1	3
1.27	• Daar is baie prentjies/simbole/grafika/illustrasies. • Daar is min woorde. • Daar is meer prentjies/simbole/grafika/illustrasies as woorde. • Die prentjies/simbole/grafika/illustrasies gee vir jou die inligting. • Jy kan die inligting sien/jy lees nie hierdie teks nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
	SUBTOTAAL:	**6**	
	TOTAAL AFDELING A:	**30**	

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Puntetotaal: 10

- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat woordeliks aangehaal het:**
  - 6–7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- **Tel van woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry, lees tot by 65 woorde en ignoreer die res van die opsomming.
  - Korter opsommings wat die vereiste feite bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

- **Nasien:**
  - Elke feit moet sin maak.
  - Daar moet ’n sinvolle werkwoord in elke sin wees.
  - Sien net die eerste feit na indien ’n feit twee keer geskryf word.
  - Indien twee verskillende feite by een punt genoem word, word net die eerste feit nagesien.
  - Dui direkte aanhalings met ’n **A** aan.
  - Verkeerde spelling word nie gepenaliseer nie, solank die betekenis duidelik is.
  - Sodra daar een of meer aanhaling is, ignoreer die blokkie oor die toekenning van taalpunte en gebruik die blokkie oor aanhalings.

VRAAG 2: HOE OM WATER TE BESPAAR

[Verwerk uit Rainharvest.co.za]

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE
1.	Ons land het nie baie water nie. **As daar stukkende krane en pype by jou huis is, moet dit dadelik reggemaak word.** Só sal jy help om water te bespaar.	Maak (stukkende) krane en pype (dadelik) reg. **OF** Moenie druppende krane en pype net so los nie.
2.	Almal moet saamwerk om water te bespaar. **Draai krane altyd goed toe nadat jy dit gebruik het.** Wanneer krane nie goed toegedraai word nie, loop daar kosbare water weg.	Jy moet krane goed toedraai (nadat jy dit gebruik het).
3.	**Tap net genoeg water in 'n beker om jou tande te borsel.** As jy die water laat loop, mors jy onnodig. Jy help dan nie om water te bespaar nie.	Moenie die kraan laat loop terwyl jy tande borsel nie. **OF** Jy moet <u>**net genoeg**</u> water tap om jou tande te borsel. **OF** Gebruik <u>**'n beker**</u> om jou tande te borsel.
4.	**Dit is verkeerd om die kraan te laat loop terwyl jy water drink. Tap eerder water in 'n glas of beker wanneer jy water wil drink.**	Moenie die kraan laat loop terwyl jy water drink nie/Draai die kraan toe nadat jy water getap het. **OF** Drink water uit 'n glas of beker.
5.	Wanneer jy net 'n bietjie skottelgoed of wasgoed was, gebruik jy baie water om die wasbak elke keer vol te tap. **Wag dus totdat daar baie vuil skottelgoed en wasgoed is voordat jy dit was.**	Was baie skottelgoed of wasgoed op 'n keer. **OF** Moenie bietjies-bietjies wasgoed/ skottelgoed was nie.
6.	Wanneer jy 'n tuinslang gebruik, mors jy onnodig water. **Gebruik eerder 'n emmer met water daarin om jou motor te was.** Jy sal verbaas wees hoeveel water jy bespaar.	Gebruik 'n emmer water om die motor te was. **OF** Moenie 'n tuinslang gebruik as jy die motor was nie.
7.	As jy water wat jy gebruik het om te bad of skottelgoed te was net laat wegloop, is dit 'n vermorsing van water. **Jy kan hierdie water hergebruik om jou plante of jou grasperk nat te gooi.**	Hergebruik water uit die huis in jou tuin. **OF** Gebruik jou vuil badwater of skottelgoedwater in jou tuin.
	GETAL WOORDE = 215 woorde (± 200 woorde - Disjunktief)	**GETAL WOORDE = 62 woorde (50 – 60/65 maksimum)**
		TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

1. Spelling:

   - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word.
   - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
   - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.

2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.

3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is, by ŉ meervoudigekeuse-vraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	• Families (wat van pizza hou). • Mense wat graag pizza eet/wat lui is om te kook. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
3.2	• (Die opskrif) is groot/in hoofletters/in verskillende lettertipes geskryf. • (Die opskrif) is in vetdruk/donker letters/font. • Daar is ’n uitroepteken. • Dit staan heel bo aan die advertensie. • Die woord “Gratis” (trek die leser se aandag). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
3.3	“slegs” *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie)*	1	2
3.4	dubbelpunt	1	3
3.5.1	• A • manipulering. • A manipulering. (Enige EEN)	1	3
3.5.2	jy	1	3
3.6	• warm • geurig (Enige EEN)	1	2
3.7	Mening • Dit is die adverteerder se opinie. • Nie almal stem met die adverteerder saam nie. • Daar is nie bewyse dat dit die lekkerste pizzas is nie/daar is lekkerder pizzas in ander winkels. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	6
3.8	Vriendelike diens word deur Bobaas Pizza gelewer.	1	5
3.9	geskree	1	2
	SUBTOTAAL:	**10**	

VRAAG 4: STROKIESPRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
4.1	luister	1	5
4.2	Meneer sê vir Neelsie dat hy sit en slaap. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	5
4.3	• Die motor se as het gebreek (stang/staaf waarom ’n wiel draai) • Die as van die vuur is nog warm. (Oorblyfsel van verbranding) • Ek is groter as my broer. (Vergelyking) (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
4.4.1	figuurlike	1	3
4.4.2	• Hy luister/hoor nie (as Meneer met hom praat nie). • Hy gee nie aandag aan wat Meneer vir hom sê nie. • Hy ignoreer Meneer as hy met hom praat. • Hy is ongehoorsaam. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) *(Nie afhanklik van vraag 4.4.1 nie)*	1	5
4.5	• Sy mond is groot oop. • Sy oë is toegeknyp/toe. • Sy wenkbroue is gelig. • Hy frons/hy het strepies op sy voorkop. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
4.6	• stokdoof • potdoof (Enige EEN)	1	3
4.7	• Hy skree. • Hy raas met Neelsie. • Hy is kwaad. • Hy praat baie hard. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
4.8	nie belangstel in wat Meneer sê nie.	1	2
4.9	• B • sarkasties. • B sarkasties. (Enige EEN)	1	3
	SUBTOTAAL:	**10**	

VRAAG 5.1: LEESSTUK

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.1.1	eerste	1	3
5.1.2	plas-tiek	1	3
5.1.3	nie	1	3
5.1.4	**om** plastiek **te** gebruik *(Kandidate hoef nie die hele sin uit te skryf nie, maar die gedeelte met die infinitief moet heeltemal korrek wees om die punt te verdien.)*	1	3
5.1.5	**On**gelukkig *(Die woord hoef nie met 'n hoofletter geskryf te word nie.)*	1	3
5.1.6	d**aa**gliks	1	3
5.1.7	sak**ke**	1	2
5.1.8	in	1	1
5.1.9	Dis ons almal se land; daarom moet almal help skoonmaak. *(Penaliseer nie as die kommapunt nie daar is nie)*	1	5
5.1.10	Glas, papier en plastiek moet altyd netjies eenkant gehou word. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	5
5.1.11	ashope	1	3
5.1.12	weer	1	2
5.1.13	nuwe	1	3
5.1.14	jou	1	1
	SUBTOTAAL:	**14**	

VRAAG 5.2: PRENT

VRAAG	ASSESERINGRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	studeer	1	2
5.2.2	lig	1	2
5.2.3	goeienag	1	2
5.2.4	sukses	1	2
5.2.5	skryfbehoeftes	1	2
5.2.6	moedeloos	1	2
	SUBTOTAAL:	**6**	
	TOTAAL AFDELING C:	**40**	

Kopiereg voorbehou

AFDELING D: LETTERKUNDE

FEESMAAL – EA Swanepoel

VRAAG 6

VERHAAL A: " 'N TUISNYWERHEID LANGS DIE PAD" – Riana Scheepers

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	• (In die) Siyayirivier • (In die) rivier (wat naby hulle huis verbyloop).	1	1
6.2	Hy wou die vis verkoop/Hy wou geld hê. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1	1
6.3	• A • Sy het gedink dat hy meer geld kon vra. • A Sy het gedink dat hy meer geld kon vra. (Enige EEN)	1	3
6.4	Die mense wat moes koop/niemand, kon hom nie sien nie. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
6.5	• Die vroue het vrae oor die vis gevra, maar hom nie gehelp nie. • Die kind se tannie was nie by die indali nie en kon hom nie help nie. • Die vroue het met hom geraas omdat hy hulle goed sou laat stink. • Die vroue het hom gekritiseer, maar nie gehelp nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	3
6.6	goed vir homself	1	3
6.7	• A • klanknabootsing • A klanknabootsing (Enige EEN)	1	3
6.8	• Die kind het die vis te lank in die son gehou. • Die kind het die vis nie oopgesny/skoongemaak nie. • Die kind het die vis die vorige dag al gevang. • Die kind het die vis nie koel gehou nie. • Die kind het die vis in 'n plastieksak gebêre. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)	2	1

6.9.1	• B • ... was dankbaar en het die vis dadelik gaargemaak. • B ... was dankbaar en het die vis dadelik gaargemaak. (Enige EEN)	1	3
6.9.2	• C • ... het baklei en gesê dat die kind se vis alles laat stink het. • C ... het baklei en gesê dat die kind se vis alles laat stink het. (Enige EEN)	1	3
6.9.3	• D • ... was ongeskik en het gesê dat alles by die stalletjies vrot was. • D ... was ongeskik en het gesê dat alles by die stalletjies vrot was. (Enige EEN)	1	3
6.9.4	• A • ... was ongeduldig toe die kind oor die pad gehardloop het. • A ... was ongeduldig toe die kind oor die pad gehardloop het. (Enige EEN)	1	3
6.10	• Die kind het gesukkel om oor die pad te loop. • Die kind het onder die boom gaan sit om sy vis te verkoop. • Die twee seuntjies was die enigste persone wat die vis bewonder het. • Die kind se ma het gevra waar hy die vis gekry het.	1 1 1 1	2 2 2 2
6.11	• Dit gee werk aan mense. • Dit leer mense om besigheid te doen/geld te maak. • Goed kan teen goedkoop pryse gekoop word. • Dit is 'n informele manier van handel dryf. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	5
6.12	• Die kind sou nie so gesukkel het om die vis te verkoop nie. • Die kind sou nie so vernederd gevoel het nie. • Die kind se ma kon die vis koel hou/dadelik gaar . • Die vis sou vars gewees het. • Die kind se ma sou hom vertel het dat sy plan nie sou werk nie. • Die kind se ma sou haar sisi gevra het om te help om die vis te verkoop. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	5
6.13	• Die kind se plan (om die vis te verkoop) het nie gewerk nie. • Dis hartseer dat 'n kind nie die nodige goedjies soos sy eie kam het nie/arm is. • Omdat mense hom sleg behandel het oor die vis so sleg geruik/gelyk het. • Die kind was nog klein en het baie swaar (finansieel) gekry. • Die moontlikhede vir hom om geld te maak, was beperk. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
		[20]	

VERHAAL B: "TWEE GESIGTE" – Elise Muller

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	Rinatjie moes op die perdjies aan die binnekant ry.	1	1
6.15	• Katrien het vertel dat jy maklik kon afval. • Katrien het vertel dis gevaarlik om aan die buitekant te sit. • Katrien het vertel dat die mallemeule al vinniger draai. • Katrien het vertel dat jy dronk in die kop/hoenderkop kon word. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	1
6.16	• Rosa het gedink dat Katrien nie alles weet nie • Rosa het gesê: "Ag, wat weet Katrien tog?" • Rosa het neergesien op Katrien (en niks geglo wat sy gesê het nie). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	3
6.17	• C • dadelik met haar pa begin praat het. • C dadelik met haar pa begin praat het. (Enige EEN)	1	3
6.18	• Rosa gaan ook. • Sy sou net op die bankies ry. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	2	1
6.19	wêreldwys	1	3
6.20	• Hy was vriendelik/behulpsaam. • Hy het met hulle gelag (Enige EEN of soortgelyk aan die bogenoemde)	1	4
6.21	• Hy was wreed. • Hy was onvriendelik. • Hy wou nie na Katrien luister nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1	4
6.22	• Die mense op die mallemeule was ongelukkig toe dit meteens stadiger begin ry het. • Katrien het besef dat iets verkeerd was toe sy 'n swaar hand op haar skouer voel. • Katrien moes van die mallemeule afspring. • Rinatjie het geskok op die kweekwal gesit en wou nie weer op die mallemeule ry nie.	1 1 1 1	2 2 2 2

6.23	• Die mallemeule kan seermaak/pyn veroorsaak/hartseer maak✓, al lyk dit mooi.✓ • Die mallemeule kan gevaarlik wees✓, al lyk dit so vrolik.✓ • Onder die mallemeule se mooi buitekant✓ is daar weggesteekte gevaar.✓ (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	2	5
6.24.1	• C • ... was net mense sommige mense vriendelik. • C ... was net met sommige mense vriendelik. (Enige EEN)	1	3
6.24.2	• D • ... was neerbuigend teenoor die ander kinders. • D ... was neerbuigend teenoor die ander kinders. (Enige EEN)	1	3
6.24.3	• E • ... was sensitief vir ander se gevoelens. • E ... was sensitief vir ander se gevoelens. (Enige EEN)	1	3
6.24.4	• A • ... was nog ’n kind wat soos ’n grootmens gelyk het. • A ... was nog ’n kind wat soos ’n grootmens gelyk het. (Enige EEN)	1	3
6.25	• D • ’n mens nie iemand moet oordeel oor hoe hy/sy lyk nie. • D ’n mens nie iemand moet oordeel oor hoe hy/sy lyk nie. (Enige EEN)	1	3
		[20]	

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou